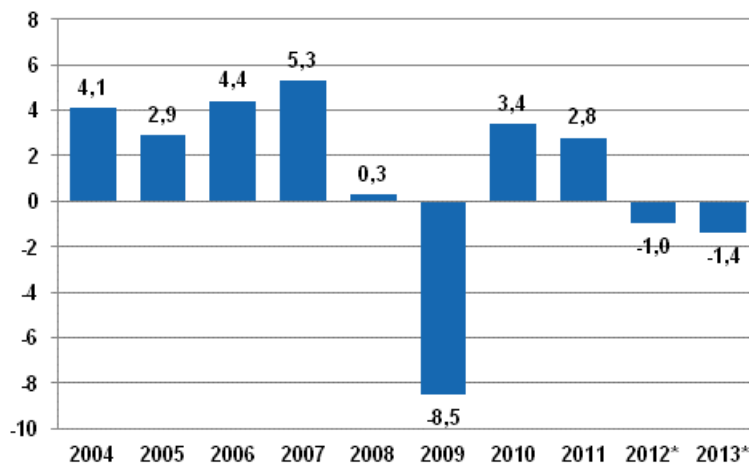

Kansantalouden tilinpito 2013

Bruttokansantuote supistui 1,4 prosenttia viime vuonna

Bruttokansantuotteen volyymi supistui 1,4 prosenttia vuonna 2013 Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan. Kansantalouden tuotantoa kuvaava bruttokansantuote oli viime vuonna 193 miljardia euroa. Kansantalouden tuloja kuvaava kansantulo supistui reaalisesti 1,6 prosenttia.

Bruttokansantuotteen volyymin vuosimuutos, prosenttia

Kansantalouden kysyntää vähensi viime vuonna yksityisen kulutuksen ja investointien supistuminen. Yksityisen kulutuksen volyymi väheni 0,8 prosenttia, mutta julkinen kulutus kasvoi 0,8 prosenttia. Julkisen kulutuksen kasvu oli seurausta Yleisradion luokittelusta yrityksistä julkisyhteisöihin. Se pienensi myös yksityistä kulutusta.

Yksityiset investoinnit vähenivät 6,4 prosenttia, mutta julkiset investoinnit kasvoivat 6,8 prosenttia. Viennin volyymi kasvoi 0,3 prosenttia, mutta tuonnin volyymi väheni 1,8 prosenttia.

Yritysten varsinaisen toiminnan voittoja kuvaava toimintaylijäämä supistui nimellisesti 9 prosenttia. Yritysten arvioidaan maksaneen osinkoja 13 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna. Yritysten rahoitusasema oli 4,5 miljardia euroa ylijäämäinen. Ylijäämä kasvoi edellisestä vuodesta, koska investoinnit supistuivat 8 prosenttia.

Julkisyhteisöjen rahoitusasema eli nettoluotonanto sen sijaan oli viidettä vuotta peräkkäin alijäämäinen, 4,6 miljardia euroa. Edellisenä vuonna alijäämä oli 4,3 miljardia euroa. Kuntien ja kuntayhtymien alijäämä pieneni, samoin työeläkelaitosten ylijäämä.

Kotitalouksien reaalityulojen kasvu oli pysähdyksissä toista vuotta. Käytettävissä oleva nettotulo väheni reaalisesti 0,3 prosenttia. Kotitalouksien oikaistu reaalityulo supistui 0,1 prosenttia. Siihen luetaan mukaan myös hyvinvointipalvelut eli julkisyhteisöjen ja järjestöjen kotitalouksien hyväksi tuottamat yksilölliset palvelut kuten koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut.

Palkkatulot kasvoivat nimellisesti 1 prosentin. Sen sijaan sosiaalietuudet kasvoivat 5,5 prosenttia muun muassa eläkeläisten ja työttömien lukumäärän kasvun takia. Omaisuus- ja yrittäjätulot vähenivät 0,6 prosenttia.

[Kansantalouden tilinpito 2004-2013, taulukot, PDF](#)

Sisälllys

1. Bruttokansantuote väheni 1,4 prosenttia vuonna 2013.....	4
1.1. Tuotanto	4
1.2. Tuonti, vienti, kulutus ja investoinnit.....	6
1.3. Työllisyys	7
1.4. Hinnat nousivat vähän.....	8
1.5. Myös kansantulo pieneni reaalisesti	8
1.6. Yritysten kotimaiset voitot supistuivat.....	8
1.7. Julkisen talouden alijäämä 2 prosenttia bruttokansantuotteesta.....	9
1.8. Kotitalouksien reaalitulojen kasvu pysähtynyt.....	10
1.9. Vaihtotase edelleen alijäämäinen.....	11
1.10. Seuraavat tarkistukset kesä- ja heinäkuussa 2014.....	11

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Bruttokansantuote (BKT) markkinahintaan 1975-2013*.....	12
--	----

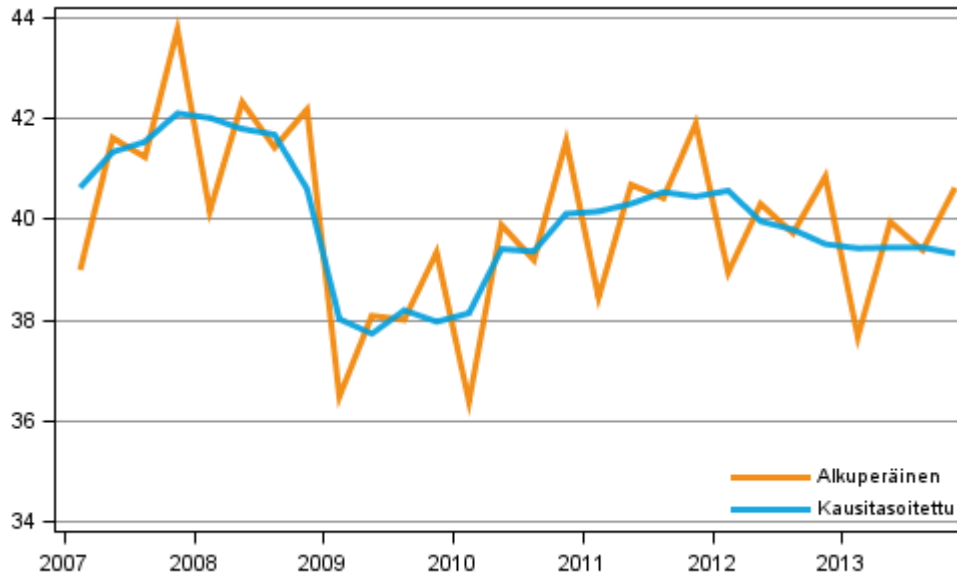
Kuviot

Kuvio 1. Bruttokansantuote, vuosineljänneksittäin viitevuoden 2000 hintoihin (mrd. euroa)	4
Kuvio 2. Toimialojen arvonlisäyksen volyymin muutokset 4. neljänneksellä 2013 vuodentakaisesta (työpäiväkorjattu, prosenttia).....	5
Kuvio 3. Toimialojen arvonlisäyksen volyymin muutokset 4. neljänneksellä 2013 edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettuna, prosenttia).....	5
Kuvio 4. Tarjonnan ja kysynnän pääerien volyymin muutokset 4. neljänneksellä 2013 vuodentakaisesta (työpäiväkorjattuna, prosenttia)	6
Kuvio 5. Tarjonnan ja kysynnän pääerien volyymin muutokset 4. neljänneksellä 2013 edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettuna, prosenttia).....	7
Kuvio 6. Yritykset, varsinaisen toiminnan liikevoitto ennen verojen ja osinkojen yms. maksua (=toimintaylijäämä, vasen pylväs) ja niiden jälkeen (=nettosäästö, oikea pylväs), miljardia euroa.....	8
Kuvio 7. Julkisyhteisöjen ylijäämä/alijäämä (EDP), prosenttia bruttokansantuotteesta.....	10
Kuvio 8. Kotitalouksien käytettävissä oleva reaalitulo (katkoviiva) ja kotitalouksien oikaistu reaalitulo (yhtenäinen viiva), 2000=100.....	11
Laatuseloste: Kansantalouden tilinpito.....	13

1. Bruttokansantuote väheni 1,4 prosenttia vuonna 2013

Bruttokansantuotteen volyymi pieneni 1,4 prosenttia viime vuonna. Loka-joulukuussa bruttokansantuote väheni 0,3 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Vuoden 2012 neljanteen neljännekseen verrattuna bruttokansantuote pieneni 0,6 prosenttia.

Kuvio 1. Bruttokansantuote, vuosineljänneksittäin viitevuoden 2000 hintoihin (mrd. euroa)

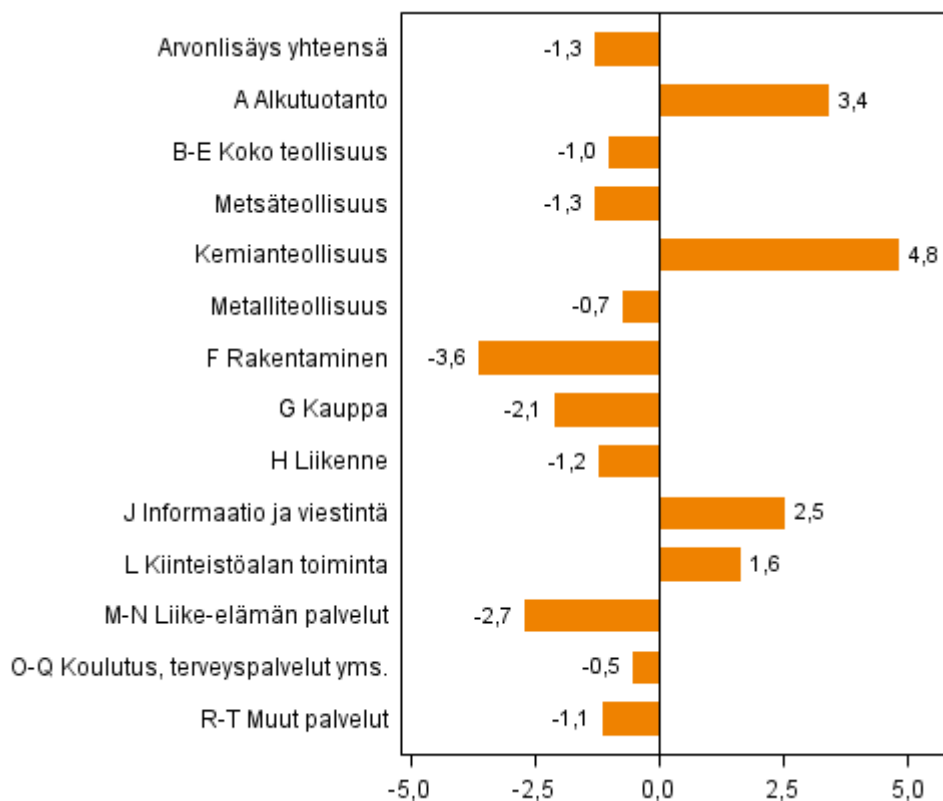
Vuoden 2013 talouskehitys oli tasaisen heikkoa ja viime vuosi oli siten toinen peräkkäinen taantumavuosi Suomen taloudessa. Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä kausitasoitettu bruttokansantuote laski 0,2 prosenttia. Toisella ja kolmannella vuosineljänneksellä bruttokansantuotetta kertyi suunnilleen saman verran kuin ensimmäiselläkin, kunnes viimeisellä vuosineljänneksellä bruttokansantuote laski jälleen.

Eurostatin kokoamien ennakkotietojen mukaan bruttokansantuote EU-28 -alueella kasvoi 0,4 prosenttia vuoden neljännellä neljänneksellä edelliseen neljännekseen vertailtaessa. Koko vuonna 2013 EU -alueen bruttokansantuote kasvoi 0,1 prosenttia.

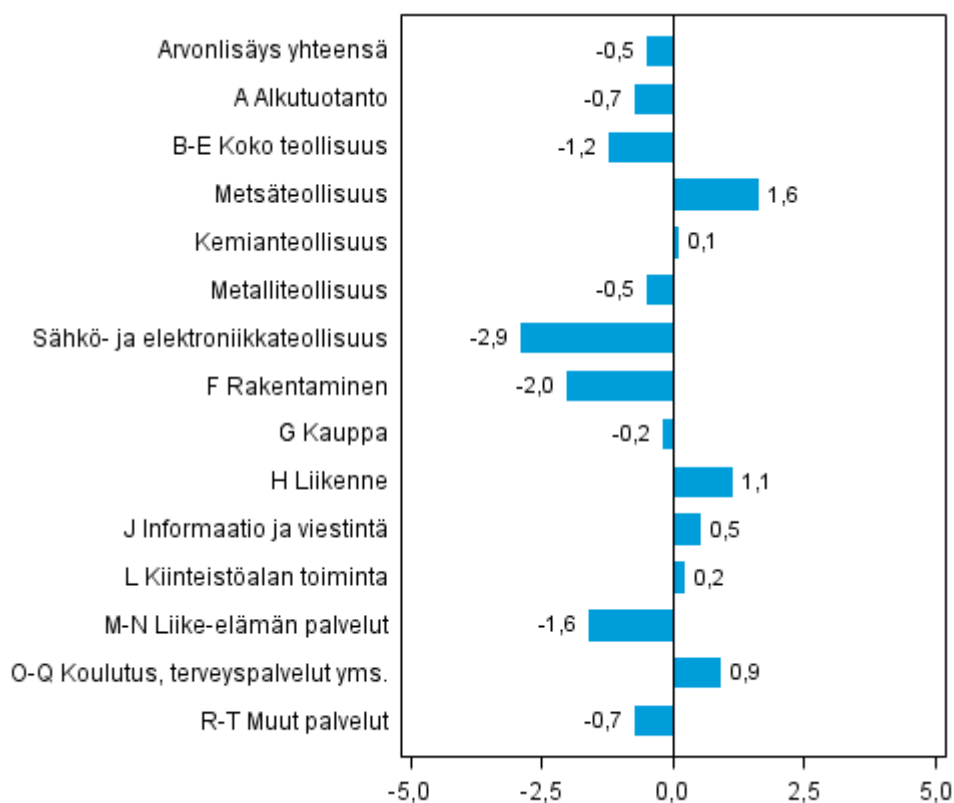
1.1. Tuotanto

Koko talouden arvonlisäyksen volyymi väheni neljännellä neljänneksellä 0,5 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Koko vuonna 2013 arvonlisäys väheni 1,5 prosenttia. Euromääräisesti tarkasteltuna arvonlisäys laski eniten metalliteollisuudessa ja kaupassa. Myös rahoitustoiminnan volyymi laski selvästi. Arvonlisäystä kasvattivat vuonna 2013 eniten informaatio ja viestintä -toimialan palvelut.

Kuvio 2. Toimialojen arvonlisäyksen volyymin muutokset 4. neljänneksellä 2013 vuodentakaisesta (työpäiväkorjattu, prosenttia)

Kuvio 3. Toimialojen arvonlisäyksen volyymin muutokset 4. neljänneksellä 2013 edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettuna, prosenttia)

Alkutuotannon, eli maa-, metsä- ja kalatalouden arvonlisäyksen volyymi väheni loka-joulukuussa 0,7 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Koko vuonna 2013 alkutuotanto kasvoi 2,6 prosenttia. Maataloudessa arvonlisäys pieneni 0,4 prosenttia viime vuonna. Metsätalouden arvonlisäys kasvoi 3,6 prosenttia vuonna 2013, puukaupan ollessa selvästi kahta edellistä vuotta vilkkaampaa.

Teollisuuden (toimialat B-E) arvonlisäys väheni neljännellä neljänneksellä 1,2 prosenttia edellisestä neljänneksestä.

Koko vuonna 2013 teollisuuden arvonlisäyksen volyymi väheni 2,6 prosenttia. Metsäteollisuuden arvonlisäys supistui 1,4 prosenttia ja kemianteollisuudessa arvonlisäys tuli 0,4 prosenttia alaspäin. Metalliteollisuuden arvonlisäys pieneni 5,1 prosenttia ja sähkö- ja elektroniikkateollisuuden 2,8 prosenttia.

Rakentamisessa arvonlisäyksen volyymi pieneni loka-joulukuussa 2 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Koko vuonna 2013 rakentamisen arvonlisäys pieneni 2,7 prosenttia.

Palvelutoimialojen arvonlisäyksen volyymi laski loka-joulukuussa 0,3 prosenttia.

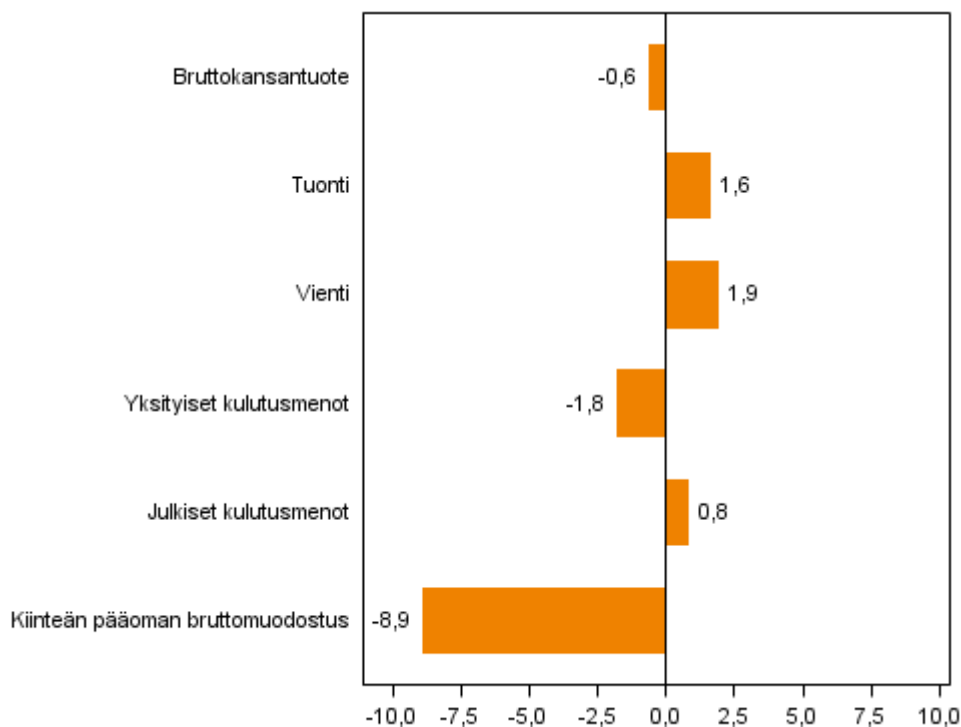
Koko vuonna 2013 palvelutoimialojen arvonlisäyksen volyymi väheni 1,2 prosenttia. Kaupan arvonlisäys väheni 4,1 prosenttia ja liikennepalvelujen arvonlisäys 2,6 prosenttia. Informaatio ja viestintä -toimialan arvonlisäys kasvoi 2,4 prosenttia, mutta liike-elämän palvelut (M-N) pienivät 1,8 prosenttia.

Rahoitus- ja vakuutus toiminnan arvonlisäys väheni 7,9 prosenttia viime vuonna. Rahoituspalvelujen arvonlisäystä alensivat välillisten rahoituspalvelujen eli korkokatteen supistuminen ja toisaalta välituotekäytön (tavaroiden ja palveluiden ostot) kasvu.

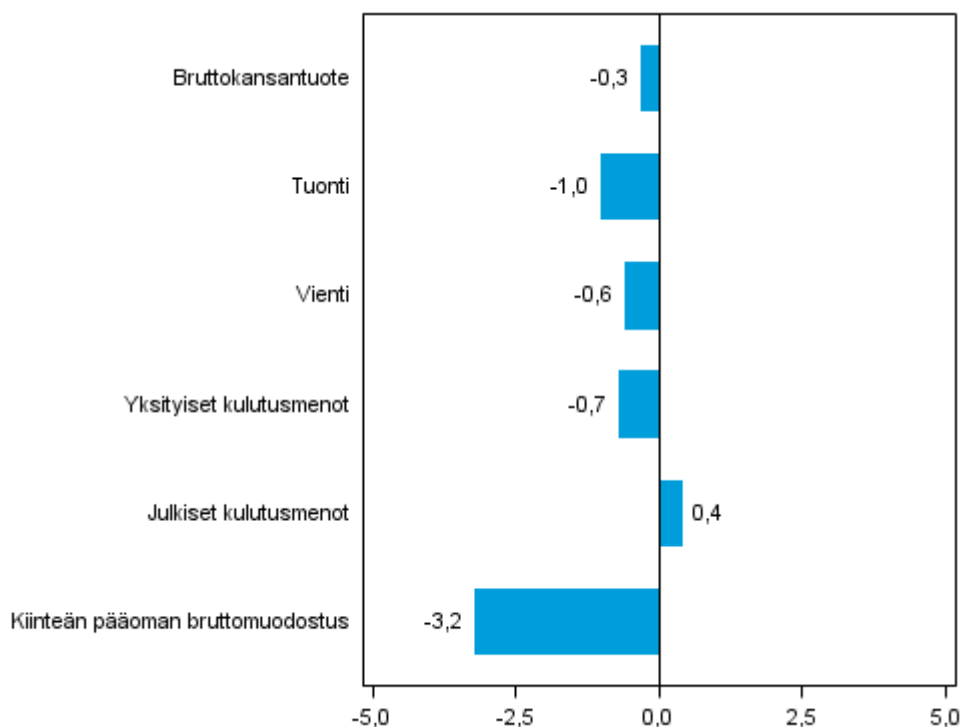
1.2. Tuonti, vienti, kulutus ja investoinnit

Vuonna 2013 kansantalouden kokonaiskysynnän volyymi pieneni 0,9 prosenttia. Kysyntää alensivat erityisesti yksityisen sektorin vähäiset investoinnit ja yksityisen kulutuksen supistuminen. Tavaroiden ja palveluiden tase, eli viennin ja tuonnin erotus oli viime vuonna 222 milj. alijäämäinen.

Kuvio 4. Tarjonnan ja kysynnän pääerien volyymin muutokset 4. neljänneksellä 2013 vuodentakaisesta (työpäiväkorjattuna, prosenttia)

Kuvio 5. Tarjonnan ja kysynnän pääerien volyymin muutokset 4. neljänneksellä 2013 edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettuna, prosenttia)

Viennin volyyymi väheni loka-joulukuussa 0,6 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Koko vuonna 2013 viennin volyyymi kasvoi 0,3 prosenttia. Tavaroiden vienti kasvoi 0,3 prosenttia ja palveluiden vienti 0,5 prosenttia.

Tuonnin volyyymi väheni loka-joulukuussa 1,0 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Koko vuonna 2013 tuonnin volyyymi väheni 1,8 prosenttia. Tavaroiden tuonti pieneni 0,5 prosenttia ja palveluiden tuonti 5,1 prosenttia.

Yksityisen kulutuksen volyyymi väheni neljännellä neljänneksellä 0,7 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Julkisten kulutusmenojen volyyymi kasvoi 0,4 prosenttia.

Koko vuonna 2013 yksityisen kulutuksen volyyymi väheni 0,8 prosenttia, mutta julkisten kulutusmenojen volyyymi kasvoi 0,8 prosenttia. Kulutusmenojen muutosvertailuissa on syytä huomata, että Yleisradio on vuodesta 2013 alkaen luokiteltu julkisyhteisöt -sektoriin (S.13). Tämä kasvattaa julkisia kulutusmenoja ja vastaavasti pienentää yksityisiä (kotitalouksien) kulutusmenoja viime vuonna. Jos Yleisradion sektorisiirtymän vaikutus poistetaan 2012-2013 vertailusta, julkisten kulutusmenojen volyyymi ei olisi kasvanut lainkaan viime vuonna ja yksityiset kulutusmenot olisivat supistuneet noin 0,4 prosenttia.

Investointien volyyymi väheni neljännellä neljänneksellä 3,2 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Rakennusinvestoinnit pienenevät 1,5 prosenttia. Kone-, laite- ja kuljetusvälineinvestointien volyyymi väheni 4,6 prosenttia.

Koko vuonna 2013 investointien volyyymi väheni 4,6 prosenttia. Asuinrakennusinvestoinnit pienenevät 3 prosenttia ja toimitilarakentaminen supistui 6,8 prosenttia. Maa- ja vesirakennusinvestointien volyyymi väheni 2,7 prosenttia. Kone-, laite- ja kuljetusvälineinvestoinnit pienenevät 5,3 prosenttia. Muut investoinnit, jotka muodostuvat pääasiassa ohjelmistoinvestoinneista, vähenivät 6 prosenttia.

1.3. Työllisyys

Työllisten määrä lisääntyi neljännellä neljänneksellä 0,6 prosenttia. Kansantaloudessa tehtyjen työtuntien määrä pieneni 0,1 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Koko vuonna 2013 työllisten määrä väheni 1,3 prosenttia ja työtuntien määrä pieneni 1,9 prosenttia.

Työn tuottavuus eli bruttoarvonlisäyksen volyyymi työtuntia kohti kasvoi viime vuonna 0,4 prosenttia. Työttömyysaste oli loka-joulukuussa Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan 7,9 prosenttia. Edellisen vuoden vastaavana aikana työttömyysaste oli 7,1 prosenttia. Koko vuoden 2013 työttömyysaste oli 8,3 prosenttia.

1.4. Hinnat nousivat vähän

Koko kansantalouden hintatason arvioidaan kohonneen viime vuonna 2 prosenttia mitattuna bruttokansantuotteen hintaindeksillä.

Kuluttajahintaindeksi nousi viime vuonna 1,5 prosenttia, mutta kotitalouksien kulutusmenojen hintaindeksi kansantalouden tilinpidossa 1,6 prosenttia. Kansantalouden tilinpidossa asumispalveluiden hintaa mitataan vuokrien muutoksella, kun kuluttajahintaindeksissä otetaan huomioon myös omistusasumisen menot. Myös vakuutus- ja rahoituspalveluiden hintakehitystä mitataan kansantalouden tilinpidossa eri tavalla kuin kuluttajahintaindeksissä.

Vaihtosuhteen heikkeneminen pysähtyi, koska vientihinnat laskivat 0,9 prosenttia ja tuontihinnat 1 prosentin.

1.5. Myös kansantulo pienehti reaalisesti

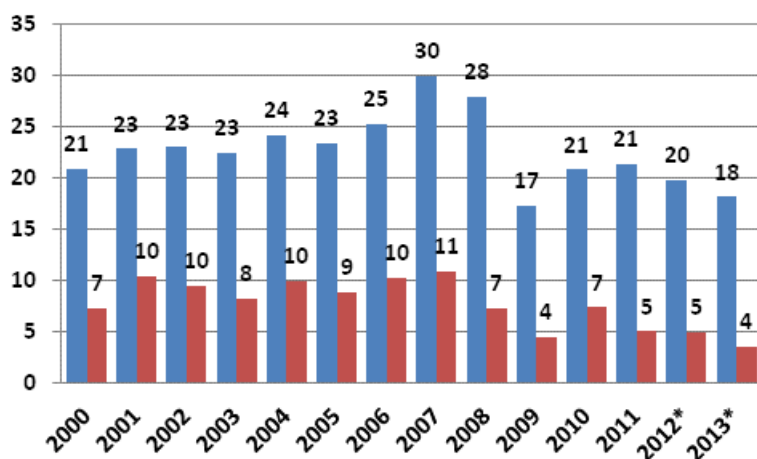
Nettokansantulo kasvoi viime vuonna nimellisesti 0,5 prosenttia, mutta supistui reaalisesti 1,6 prosenttia ja oli henkeä kohti 29 900 euroa. Suomen bruttokansantulo oli viime vuonna 195 miljardia euroa eli hieman enemmän kuin bruttokansantuote. Bruttokansantulo supistui reaalisesti 1,2 prosenttia eli vähemmän kuin bruttokansantuote, koska ulkomailta saatujen ensitulojen arvioidaan kasvaneen hieman enemmän kuin ulkomaille maksettujen ensitulojen.

Kotitalouksien palkkatulot kasvoivat 1 prosentin ja työnantajien sosiaalivakuutusmaksut 0,7 prosenttia. Yhteensä palkansaajakorvauksien osuus kansantulosta nousi 62 prosenttiin. Edellisenä vuonna osuus oli 61,7 prosenttia. Kansantalouden omaisuus- ja yrittäjätulot vähenivät 3,2 prosenttia ja niiden osuus kansantulosta aleni 22 prosenttiin. Edellisenä vuonna osuus oli 22,9 prosenttia.

1.6. Yritysten kotimaiset voitot supistuivat

Yritysten varsinaisen toiminnan voittoja kuvaava toimintaylijäämä supistui 9 prosenttia edellisestä vuodesta. Yritysten yrittäjätulo sen sijaan lisääntyi 5 prosenttia, koska ulkomaisten sijoitusten arvioitiin tuottaneen aiempaa paremmin. Yrittäjätulo ottaa huomioon myös omaisuustulot ja maksetut korot ja maanvuokrat ja se vastaa karkeasti voittoa ennen verojen ja osinkojen maksua.

Kuvio 6. Yritykset, varsinaisen toiminnan liikevoitto ennen verojen ja osinkojen yms. maksua (=toimintaylijäämä, vasen pylväs) ja niiden jälkeen (=nettosäästö, oikea pylväs), miljardia euroa

Välittömiä veroja yritykset maksoivat viime vuonna 7,6 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna lähinnä ennakkoverojen kasvun takia. Osinkoja yritysten arvioidaan maksaneen 13 prosenttia enemmän.

Yritysten nettoluotonanto eli rahoitusasema oli 4,5 miljardia euroa ylijäämäinen, kun ylijäämä edellisenä vuonna oli 3,9 miljardia euroa. Rahoitusasemaa paransi se, että yritysten kiinteät investoinnit kotimaahan vähenivät viime vuonna 8 prosenttia.

Rahoituslaitosten korkokate (välilliset rahoituspalvelut) pieneni, mutta palkkiotuotot kasvoivat. Luotto- ja talletuskanta kasvoivat edelleen, mutta korkotaso oli alhaisempi kuin edellisenä vuonna. Rahoitus- ja vakuutuslaitosten rahoitusasema oli vain niukasti ylijäämäinen, kun ylijäämä edellisenä vuonna oli 1,1 miljardia euroa. Edellisen vuoden ylijäämää kasvattivat kertaluonteiset veronpalautukset ja vuoden 2013 ylijäämää pienensi muun muassa pankkikonsernien sisäisten kulujen kasvu.

1.7. Julkisen talouden alijäämä 2 prosenttia bruttokansantuotteesta

Valtionhallinnon rahoitusasema oli viime vuonna viidettä vuotta peräkkäin huomattavan alijäämäinen. Alijäämä (nettoluotonotto) oli 7,2 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 7,3 miljardia euroa.

Valtion verotulot kasvoivat 3,9 prosenttia. Eniten verotuloja kasvatti arvonlisäveron korotus yhdellä prosenttiyksiköllä. Myös yleisradioveron ja pankkiveron käyttöönotto lisäsivät verotuloja.

Maksetut tulonsiirrot kunnille ja kuntayhtymille (ml. arvonlisäveron palautus) kasvoivat 4,9 prosenttia. Tulonsiirrot sosiaaliturvarahastoille kasvoivat 4,6 prosenttia. Sen sijaan korkomenot ja maksetut tukipalkkiot pienenivät.

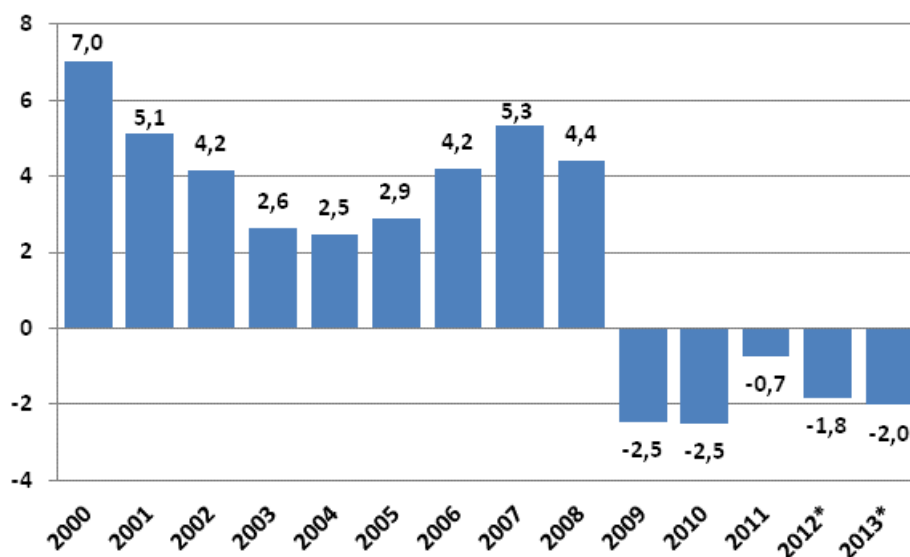
Valtion kulutusmenot kasvoivat nimellisesti 4,5 prosenttia ja investoinnit 5 prosenttia. Suurin osa kulutusmenojen kasvusta oli seurausta siitä, että Yleisradio siirrettiin yrityssektorista valtionhallintoon vuodesta 2013 alkaen.

Kuntien ja kuntayhtymien alijäämä oli 1,5 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 2,2 miljardia euroa. Alijäämää pienensi verotulojen kasvu 7,1 prosenttia, mihin vaikutti kuntien jako-osuuksien oikaisu. Kulutusmenot kasvoivat nimellisesti 2,6 prosenttia ja investointien arvioidaan kasvaneen 8 prosenttia.

Työeläkelaitosten ylijäämä pieneni edellisestä vuodesta. Ylijäämä oli nyt 4,1 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 4,8 miljardia euroa. Ylijäämään ei lasketa mukaan sijoitusten arvomuutoksia. Eläkemaksutulot kasvoivat aiempaa vähemmän, 1,7 prosenttia, mutta työeläkelaitosten maksamat työeläkkeet 6 prosenttia. Muut sosiaaliturvarahastot olivat vain lievästi ylijäämäisiä, kun edellisen vuoden ylijäämä oli 0,4 miljardia euroa.

Yhteensä julkisyhteisöjen rahoitusasema eli nettoluotonanto oli 4,6 miljardia euroa alijäämäinen, kun alijäämä edellisenä vuonna oli 4,3 miljardia euroa. EU:n vakaus- ja kasvusopimuksen mukainen ns. EDP-alijäämä oli 3,9 miljardia euroa eli 2,0 prosenttia bruttokansantuotteesta. Se poikkeaa julkisyhteisöjen nettoluotonannosta siten, että siinä on otettu huomioon myös swap-sopimusten vaikutus korkomenoihin.

Kuvio 7. Julkisyhteisöjen ylijäämä/alijäämä (EDP), prosenttia bruttokansantuotteesta

Julkisyhteisöjen ns. EDP-velka eli sulautettu bruttovelka kasvoi 110 miljardiin euroon. Suhteessa bruttokansantuotteeseen se kasvoi 56,9 prosenttiin eli 3,3 prosenttiyksikköä. Tilastokeskus julkistaa EU:n komissiolle toimitettavat alijäämä- ja velkatiedot 31.3.2014. Siinä yhteydessä nyt julkaistut alijäämä- ja velkatiedot voivat tarkentua.

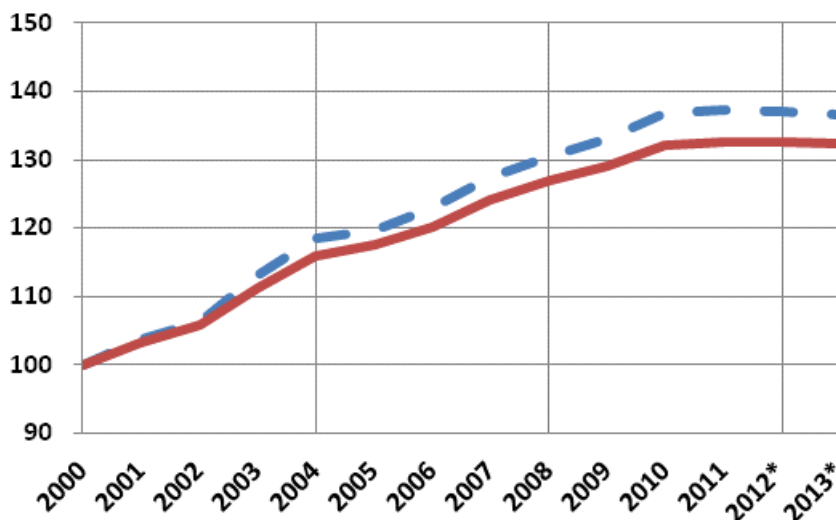
Julkisen talouden osuus bruttoarvonlisäyksestä oli 20,1 prosenttia. Julkisten menojen suhde bruttokansantuotteeseen kasvoi 58,4 prosenttiin. Edellisenä vuonna suhde oli 56,7 prosenttia.

Veroaste eli verojen ja veronluonteisten maksujen suhde bruttokansantuotteeseen oli viime vuonna 45,6 prosenttia. Veroaste kasvoi 1,5 prosenttiyksikköä edellisvuodesta. Yleisradioveron käyttöönoton arvioidaan nostaneen veroastetta 0,25 prosenttiyksikköä.

1.8. Kotitalouksien reaalityulojen kasvu pysähtynyt

Kotitalouksien käytettävissä oleva tulo kasvoi vuonna 2013 nimellisesti 1,3 prosenttia, mutta aleni reaalisesti 0,3 prosenttia. Kotitalouksien oikaistu käytettävissä oleva tulo kasvoi nimellisesti 1,6 prosenttia, mutta väheni reaalisesti 0,1 prosenttia. Oikaistu tulo sisältää myös hyvinvointipalvelut eli julkisyhteisöjen ja järjestöjen kotitalouksien hyväksi tuottamat yksilölliset palvelut kuten koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut.

Kuvio 8. Kotitalouksien käytettävissä oleva reaalitytulo (katkoviiva) ja kotitalouksien oikaistu reaalitytulo (yhtenäinen viiva), 2000=100

Kotitalouksien saama palkkasumma kasvoi 1 prosentin ja sosiaalietuudet 5,5 prosenttia. Palkkasumma kasvoi ansiotason nousun takia, koska työllisyys heikkeni. Sosiaalietuuksia kasvatti muun muassa eläkeläisten ja työttömien lukumäärän kasvu. Kotitalouksien omaisuus- ja yrittäjätulot vähenivät 0,6 prosenttia.

Kotitalouksien maksamat välittömät verot kasvoivat 4,6 prosenttia eli enemmän kuin tulot. Kulutusmenot kasvoivat nimellisesti 0,8 prosenttia ja jäivät pienemmiksi kuin käytettävissä oleva tulo. Säästämissaste eli säästön suhde käytettävissä olevaan tuloon oli vuonna 2013 positiivinen, 1,2 prosenttia.

Kotitalouksien kiinteät investoinnit supistuivat nimellisesti 1,7 prosenttia, koska asuinrakentaminen väheni. Kotitalouksien rahoitusasema oli 3,3 miljardia euroa alijäämäinen, kun alijäämä oli edellisenä vuonna 4,5 miljardia euroa.

Kotitalouksien velkaantumisaste oli vuoden 2013 lopussa 119 prosenttia eli se kasvoi 1,4 prosenttiyksikköä vuoden aikana. Velkaantumisaste on rahoitustilinpidon mukaisten lainojen suhde vuoden käytettävissä olevaan nettotuloon. Rahoitustilinpidon tieto vuoden lopun tilanteesta on alustava arvio.

1.9. Vaihtotase edelleen alijäämäinen

Suomen vaihtotaseen alijäämä oli viime vuonna 1,6 miljardia euroa, kun alijäämä edellisenä vuonna oli 2,7 miljardia euroa. Tavarakauppa oli edellisestä vuodesta poiketen ylijäämäinen, 0,3 miljardia euroa, kun myös tuonti arvioidaan fob-hintaan (vientimaan rajalla) eikä cif-hintaan (tuontimaan rajalla) niin kuin tullin ulkomaankauppatilastossa.

Sen sijaan palveluiden kaupan tase oli ennakkotietojen mukaan 0,6 miljardia euroa alijäämäinen. Ulkomailta saatiin enemmän omaisuustuloja kuin sinne maksettiin omaisuusmenoja. Tulonsiirtoja ulkomaille maksettiin huomattavasti enemmän kuin sieltä saatiin tulonsiirtoja.

1.10. Seuraavat tarkistukset kesä- ja heinäkuussa 2014

Vuoden 2014 ensimmäistä neljänestä koskevat kansantalouden tilinpidon tiedot julkaistaan 5.6.2014. Vuoden 2013 tilinpito yksityiskohtaisemmalla tietosisällöllä julkaistaan 11.7.2014. Samalla otetaan käyttöön uusi tilinpitojärjestelmä EKT 2010 ja tarkistetaan aikasarja vuodesta 1975 alkaen. Lisätietoja EKT 2010 -uudistuksesta löytyy Tilastokeskuksen EKT 2010 -sivulta: <http://stat.fi/til/ekt2010>.

Ennakkotiedot perustuvat 24.2.2014 mennessä käytettävissä olleisiin tietoihin talouskehityksestä. Tarkempia tietoja kansantalouden tilinpidon menetelmistä löytyy Tilastokeskuksen internetsivuilta:

<http://tilastokeskus.fi/til/ntp/men.html> ja <http://tilastokeskus.fi/til/vtp/men.html>

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Bruttokansantuote (BKT) markkinahintaan 1975-2013*

Vuosi	Käypiin hintoihin, milj. euroa	Viitevuoden 2000 hintoihin, milj. euroa	Arvon muutos, %	Volyymin muutos, %	Hinnan muutos, %	BKT asukasta kohti, euroa
1975	18 018	68 238	.	.	.	3 824
1976	20 453	68 473	13,5	0,3	13,1	4 328
1977	22 433	68 637	9,7	0,2	9,4	4 734
1978	24 809	70 641	10,6	2,9	7,5	5 220
1979	28 783	75 672	16,0	7,1	8,3	6 041
1980	33 257	79 750	15,5	5,4	9,6	6 958
1981	37 590	80 776	13,0	1,3	11,6	7 831
1982	42 300	83 239	12,5	3,0	9,2	8 763
1983	47 107	85 756	11,4	3,0	8,1	9 701
1984	52 681	88 421	11,8	3,1	8,5	10 791
1985	57 311	91 341	8,8	3,3	5,3	11 691
1986	61 660	93 754	7,6	2,6	4,8	12 537
1987	66 571	97 026	8,0	3,5	4,3	13 497
1988	75 403	102 093	13,3	5,2	7,6	15 244
1989	84 291	107 277	11,8	5,1	6,4	16 979
1990	89 316	107 819	6,0	0,5	5,4	17 912
1991	85 217	101 350	-4,6	-6,0	1,5	16 997
1992	83 003	97 818	-2,6	-3,5	0,9	16 462
1993	83 914	97 024	1,1	-0,8	1,9	16 563
1994	88 404	100 569	5,4	3,7	1,6	17 374
1995	96 064	104 554	8,7	4,0	4,5	18 807
1996	99 131	108 287	3,2	3,6	-0,4	19 344
1997	107 380	115 007	8,3	6,2	2,0	20 892
1998	116 631	120 792	8,6	5,0	3,4	22 631
1999	122 321	125 513	4,9	3,9	0,9	23 680
2000	132 195	132 195	8,1	5,3	2,6	25 539
2001	139 288	135 214	5,4	2,3	3,0	26 848
2002	143 646	137 694	3,1	1,8	1,3	27 621
2003	145 531	140 465	1,3	2,0	-0,7	27 917
2004	152 266	146 260	4,6	4,1	0,5	29 124
2005	157 429	150 524	3,4	2,9	0,5	30 009
2006	165 765	157 164	5,3	4,4	0,8	31 477
2007	179 830	165 549	8,5	5,3	3,0	34 003
2008	185 670	166 035	3,2	0,3	2,9	34 944
2009	172 318	151 858	-7,2	-8,5	1,5	32 276
2010	178 724	156 965	3,7	3,4	0,3	33 323
2011	188 744	161 399	5,6	2,8	2,7	35 028
2012	192 350	159 772	1,9	-1,0	2,9	35 528
2013	193 443	157 567	0,6	-1,4	2,0	35 569

Laatuseloste: Kansantalouden tilinpito

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1

Kansantalouden tilinpito on laaja, tilastoihin perustuva kokonaisjärjestelmä, jolla kuvataan kansantalouden toimintaa. Kansantalouden tilinpidon tarkoituksena on tuottaa taloustoimiin ja niiden luokituksiin perustuva systemaattinen kuva kansantalouden rakenteesta ja sen muutoksista.

Kansantalouden tilinpidossa kuvataan kaikkien kansantaloudessa toimivien yksiköiden taloudellista (eli rahassa mitattavaa) toimintaa. Tilinpidossa esitetään Suomen kansantalouden tilaa ja kehitystä kuvaavat keskeiset tunnusluvut, bruttokansantuote ja bruttokansantulo sekä näiden komponentit. Kansantalouden tuotantoa, tuloja, tulojen käyttöä ja pääoman muodostusta kuvataan sektoreittain. Tuotanto-, työllisyys- ja pääoman muodostustiedot esitetään myös toimialoittain. Kansantalouden tilinpitoa voidaan käyttää analysoitaessa kansantalouden rakennetta, yksittäisiä osia tai piirteitä, kansantalouden kehitystä ajankohdasta toiseen tai kansantalouden suhdetta toisiin kansantalouksiin.

1.2

Kansantalouden tilinpidon järjestelmä käyttää kuvauksessaan tilastoyksiköitä ja niiden ryhmittelyjä (institutionaaliset yksiköt ja sektorit; toimipaikat ja toimialat; kotimaa ja ulkomaat; virrat ja varannot; tuotteet panos-tuotoskehikossa). Yksiköiden välillä ja sisällä tapahtuvia taloustoimia käytetään tilinpidon kuvauksen välineenä. Keskeisiä käsitteitä ovat bruttokansantuote, (brutto)kansantulo, käytettävissä oleva tulo, kulutusmenot, säästö ja nettoluotonanto /-otto. Käytetyt luokitukset liittyvät tilastoyksiköihin: institutionaalinen sektoriluokitus, toimialaluokitus, tuottajatyypiluokitus, tuoteluokitus, tasapainoerien ja taloustoimien luokitus, julkisyhteisöjen tehtäväluokitus, kulutus- ja pääomatarvikkeiden luokitukset. Kansantalouden tilinpito käyttää laajasti Tilastokeskuksen talous- ja sosiaalitalastoja, lisäksi käytetään hallinnollisia aineistoja mm. julkisen talouden laskelmia sekä Tilastokeskuksen ulkopuolella tuotettuja talustilastoja ja eräitä erityistilastoja ja -tietoja suoraan niiden tuottajilta.

1.3

Pääomakantalaskelmissa kuvataan kansantalouden tavaroiden ja palvelujen tuotannossa käytettävää kiinteää pääomavarantoa, fyysistä poistumaa sekä arvon vähenemistä eli pääoman kulumista. Pääomakantalaskelmien tietoja käytetään kansantalouden tilinpidon mm. kiinteän pääoman kulumisen estimaatteina sekä tuottavuuslaskelmissa. Kiinteän pääoman varanto on keskeinen lähtökohta kansanvarallisuuden määrittämisessä.

1.4

Kansantalouden tilinpidon historialliset sarjat pohjautuvat ns. kasvututkimukseen eli tutkimusprojektiin, jossa sarjojen pohjatiedot on rakennettu. Aikasarjat, joihin julkaistavat tilastot perustuvat, on julkaistu ensi kerran vuonna 1988 (Hjerppe, Riitta: Suomen talous 1860 - 1985: Kasvu ja rakennemuutos. Suomen Pankin julkaisuja, Kasvututkimuksia XIII). Tilastokeskus on jatkanut tutkimuksen aikasarjoja tilastovuodesta 1975 eteenpäin päivittyneillä kansantalouden tilinpidon tiedoilla. Aikasarjojen volyyymi- ja hintaindeksit on ketjutettu ja käypähintaiset tiedot ovat ketjuttamattomia.

1.5

Kansantalouden tilinpitoa koskeva perussäädös on Neuvoston asetus 25-06-1996: ESA95 Regulation: Council Regulation 2223/96. Se perustuu kansainväliseen kansantalouden tilinpidon suositukseen System of National Accounts, 1993. EU:n tasolla on lisäksi runsaasti tarkentavaa lainsäädäntöä ja ohjeistusta.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

2.1

Kansantalouden tilinpito on muista talous- ja sosiaalitalastoista johdettu tilasto, joka laaditaan EU:n asetuksessa ja SNA:ssa määriteltyjen käsitteiden, luokitusten ja tilirakenteiden mukaisesti. Tilinpito on luonteeltaan kokonaistutkimus, jossa tulee arvioida myös ne talouden alueet, joista ei ole perustilastointia

tai rekisteröintiä saatavissa, kuten esimerkiksi harmaa talous. Kansantalouden tilinpidon kohde on määritetty alueellisesti (domestic, national) talousyksikön sijainnin mukaan ja taloustoimien luonteen mukaan. Talouden kuvaus rajataan SNA:ssa ja ESA:ssa esitetyn rajauksen mukaisesti. Esimerkiksi kotitalouksien sisällä tehtävät palkattomat kotitaloustyöt eivät ole tuotantoa kansantalouden tilinpidossa.

Pääomakantatiedot pohjautuvat kansantalouden tilinpidon kiinteän pääoman bruttomuodostustietoihin (investointeihin). Pääomakanta estimoidaan investointi-kertymämenetelmään perustuvalla laskentamallilla. Kertymämenetelmässä käytetään pitkiä investointisarjoja, hintaindeksejä sekä oletuksia pääomatarvikkeiden eloonjäämis-/kuolleisuusfunktion muodosta ja keskimääräisistä käyttöistä. Investointikertymämenetelmää täydennetään kyselyillä ja hallinnollisilla aineistoilla.

Historiallisten aikasarjojen laadintamenetelmiä on kuvailtu Hjerpen alkuperäisteoksessa. Teosta voi lukea verkossa pdf-muodossa seuraavasta linkistä: <http://www.suomenpankki.fi/pdf/43549.pdf>

Useat kansantalouden tilinpidon tiedot lasketaan sekä käypiin että kiinteisiin hintoihin. Kiinteähintaisissa laskelmissa on siirrytty viiden vuoden välein vaihdettavasta kiinteästä perusvuodesta vuosittain vaihtuvaan perusvuoteen. Indeksikaava säilyy kuitenkin edelleen Laspeyres-tyyppisenä.

Laadintamenetelmistä löytyy lisää informaatiota osoitteesta: <http://tilastokeskus.fi/til/vtp/men.html>

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

3.1

Kansantalouden tilinpidon sisältö, käsitteet, määritelmät ja laskentamenetelmät ovat tarkasti määriteltyjä (vrt. 1.3.). EU valvoo noudattamista säännönmukaisesti ja laskentamenetelmistä on kirjoitettu EU:n määräämät yksityiskohtaiset menetelmäkuvaukset (ks. linkki kohdassa 5). Erityisesti on huomattava, että perusaineistoista puuttuvasta ns. harmaasta taloudesta on tehty erillisiä selvityksiä ja tutkimuksia ja näiden perusteella on täydennetty kansantalouden tilinpidon laskelmia.

3.2

Kansantalouden tilinpito käyttää kaikkia mahdollisia lähdeaineistoja. Näiden antama kuva taloudesta ei yleensä ole ristiriidaton. Tilinpidon laadinnassa on siten voitava päätellä eri lähteiden tiedon laatu ja käyttökelpoisuus. Käytännössä varsinkin ennakkotietojen osalta tiedot ovat puutteellisia. Tarkkuustasoa kuvastaa ennakkolisessä kansantalouden tilinpidossa oleva tilastollinen ero, joka ilmentää sitä kysynnän ja tarjonnan välistä eroavuutta, jota ei ole voitu selvittää. Ero esitetään tietoja julkaistaessa. Lopullisissa tiedoissa kysynnän ja tarjonnan tasapainotus tehdään tarkalla tuotetasolla eikä tilastollista eroa esiinny.

Kansantalouden tilinpidon sektoreittaisia nettoluotonantoja verrataan rahoitustilinpidossa laskettuihin nettoluotonantoihin, jotka perustuvat eri lähteisiin kuin ns. reaalitylinpito. Sektoreittaisten nettoluotonantojen välinen ero julkaistaan rahoitustilinpidossa.

Investointikertymämenetelmän tuottamia pääomakantatietoja verrataan Tilastokeskuksen kyselyihin ja muihin hallinnollisiin aineistoihin. Myös investointikertymämenetelmän elinikäoletuksia verrataan kyselyihin.

3.3

Tilinpidon tarkkuutta ja osuvuutta seurataan säännöllisesti ja ennakkolukujen muuttumista tarkkaillaan. Lopulliset tiedot valmistuvat noin kaksi vuotta tilastovuoden päättymisen jälkeen. Tämänkin jälkeen tehdään aika ajoin aikasarjatarkistuksia taaksepäin. Tietojen tarkentuminen on seurausta lähdeaineistojen täydentymisestä ja tarkentumisesta. Asiaa on selostettu tarkemmin kohdassa 4. (julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus).

Yksittäisten aggregaattien revisiot voivat olla huomattaviakin. Viime vuosina on esimerkiksi ulkomaisiin taloustoimiin (palvelujen vientiin ja tuontiin sekä omaisuustuloihin ja -menoihin) jouduttu joskus tekemään useiden miljardien eurojen revisioita. Myös investoinnit ja varastomuutos ovat joskus tarkentuneet paljonkin. Kaikkein vähiten revisioituvat julkisyhteisöjen tiedot.

Bruttokansantuotteen vuotuinen volyyminmuutos on harvoin tarkentunut enemmän kuin yhden prosenttiyksikön ensimmäisestä ennakkotiedosta tuoreimpaan tietoon.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Ensimmäiset vuositilinpidoen ennakkotiedot vuodesta t valmistuvat vuoden t+1 helmikuun lopussa tai maaliskuun alussa. Ensimmäinen versio on tietosisällöltään suppeampi kuin varsinainen kansantalouden tilinpito. Tietosisältö vastaa neljännesvuosittaisen kansantalouden tilinpidoen tietosisältöä, mutta sisältää lisäksi myös sektoritilien ennakkotiedot.

Vuositilinpidoen toinen versio valmistuu vuoden t+1 heinäkuun alkupuoliskolla. Tällöin laaditaan ensimmäisen kerran kansantalouden tilinpito vuodesta t kaikkien reaalitylpidon tilien osalta ja noin 90 toimialan tarkkuudella. Tarjonta- ja käyttötaulukkoja ei vielä laadita.

Kolmas versio valmistuu vuoden t+2 tammikuun lopussa ja neljäs versio, vuoden t+2 heinäkuussa. Viides versio ilmestyy vuoden t+2 joulukuussa ja sisältää yksityiskohtaiset tarjonta- ja käyttötaulukot.

Esimerkki vuoden 2011 kansantalouden tilinpidoen eri versioiden valmistumisajoista:

Versio	Valmistumiskuukausi
1	Maaliskuu 2012
2	Heinäkuu 2012
3	Tammikuu 2013
4	Heinäkuu 2013
5	Joulukuu 2013

Kun kansantalouden tilinpidoen eri versioita laaditaan, käytetään hyväksi kaikki käytettävissä olevat tiedot. Kullakin kerralla vain osa tiedoista muuttuu.

Ensimmäistä versiota laadittaessa (helmikuussa vuonna t+1) käytettävissä ovat neljännesvuositilinpidoen lähdeaineisto sekä esimerkiksi kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot ja valtion kirjanpito tiedot 12 kuukaudelta.

Toista versiota laadittaessa (kesä-heinäkuussa vuonna t+1) useat lähteet ovat jo lopullisia, mutta esimerkiksi teollisuuden ja joidenkin muiden toimialojen rakennetilastotiedot ovat ennakkollisia.

Kolmatta versiota laadittaessa (tammikuussa vuonna t+2) uutena tietoaaineistona on käytettävissä muun muassa verotusaineisto. Lopullisina tilastoina käytettävissä ovat mm. kuntien ja kuntayhtymien taloustilastot.

Neljättä versiota laadittaessa (heinäkuussa vuonna t+2) lopullisina tilastoina ovat käytettävissä yritys- ja toimipaikkarekisteri, eri toimialojen rakennetilastot ja teollisuuden tuotetilasto.

Viidettä versiota laadittaessa (marras-joulukuussa vuonna t+2) ei käytettävissä ole enää uusia lähdetilastoja tai aineistoja, ellei jonkin lähdetilaston ilmestyminen ole poikkeuksellisesti viivästynyt. Tässä vaiheessa laaditaan tuotekohtaiset tarjonta- ja käyttötaulukot, jotka muodostavat lopullisen kansantalouden tilinpidoen.

Vuotta t kuvaavat kansantalouden tilinpidoen luvut julkaistaan sektoritasolla helmikuun lopussa tai maaliskuun alussa t+1 (ensimmäinen edellisen vuoden ennakkotieto) sekä toimiala- ja sektoritasolla heinäkuussa t+1, tammikuussa t+2 ja heinäkuussa t+2. Lopulliset luvut laaditaan tuotetasolla tasapainotettuna normaalisti joulukuussa t+2. Pidemmällä aikavälillä voidaan myös aikasarjoja taaksepäin joutua muuttamaan esimerkiksi laskentamenetelmien, luokitusten tai käsitteiden muuttumisen takia. Seuraava aikasarjatarjonta tehdään vuonna 2014. Kiinteähintaiset sarjat lasketaan käyttäen edellistä vuotta perusvuotena ja ketjuttamalla sarjat viitevuoden hintaisiksi.

Pääomakantatiedot päivitetään kaksi kertaa vuodessa, tammi- ja heinäkuussa.

Historialliset aikasarjat päivitetään uusimpien vuosien kohdalta kolme kertaa vuodessa.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

5.1

Keskeiset tiedot julkistetaan Tilastokeskuksen verkkosivuilla. Tilastotietokannat sisältävät yksityiskohtaisimman aineiston. Ensimmäisestä ennakkotiedosta järjestetään tiedotustilaisuus. Taulukot -julkaisu ilmestyy vuosittain painettuna. Kaikki julkaistavat tiedot ovat saatavissa myös Astika

-aikasarjatietokannasta. Lisäksi tilastotiedot raportoidaan EU:n tilastovirastolle Eurostatille ja sitä kautta ne tulevat julkaistavaksi Eurostatin sekä OECD:n tietokannoissa.

5.2

Kansantalouden tilinpidon järjestelmän metatietoja ovat ESA95 ja SNA93 (vrt. kohta 1.3.) sekä eräät muut menetelmäkäsikirjat, joita on lueteltu mm. [Eurostatin verkkosivuilla](#).

Kansantalouden tilinpito -tilaston kotisivuilta löytyy **Suomen laskentamenetelmän kuvaus:** http://tilastokeskus.fi/til/vtp/2007/vtp_2007_2009-01-31_men_498.html. Muita metatietoja ovat esim. Tilastokeskuksen käsitetietokannan tiedot sekä toimiala- ja sektoriluokitukset: [Tilastokeskus - tietoa tilastoista](#).

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Kansantalouden tilinpidon luvuista on saatavissa yhdenmukainen aikasarja vuositasolla alkaen vuodesta 1975. Lisäksi on historiallisia sarjoja, joista pisimmät alkavat vuodesta 1860. Kansantalouden tilinpidon tiedot ovat vertailtavissa muiden maiden vastaaviin tietoihin. Parhaiten vertailtavuus toimii EU:n ja OECD:n jäsenmaiden kesken.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Kansantalouden tilinpito on muista tilastoista johdettu tilasto, jossa yhden tiedon arviointiin useasti käytetään monia eri lähdetilastoja. Tiedoissa saattaa olla eroja tilinpidon käyttämiin lähdetietoihin verrattuna. Lähdetilastojen ja kansantalouden tilinpidon välillä saattaa olla myös käsitteellisiä eroja. Esimerkkeinä mainittakoon tilinpidon pääoman muodostuksen vs. yritysten rakennetilastojen käyttöomaisuuden käsitteet ja käytettävissä olevan tulon käsite tilinpidon ja tulonjakotilaston välillä.

Tilinpito on ainoa käytettävissä oleva koko talouden kehitystä kuvaava yhtenäinen tilasto.

Lisätietoja

Olli Savela 09 1734 3316

Tuomas Rothovius 09 1734 3360

Vastaava tilastojohtaja:

Leena Storgårds

kansantalous@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Kansantalouden tilinpito, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1795-8881 (pdf)